

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

29 noiembrie 2018

Nr. 01/1-06-112

Stimate Domnule Președinte al Parlamentului,

În conformitate cu art. 86 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și cu art. 14 alin. (3) din Legea nr. 595-XIV din 24 septembrie 1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, prezint Parlamentului Statutul Centrului Internațional de Inginerie Genetică și Biotehnologie, adoptat la 13 septembrie 1983, spre aderare a Republicii Moldova la statutul respectiv, precum și proiectul de lege în acest sens, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1177 din 28 noiembrie 2018.

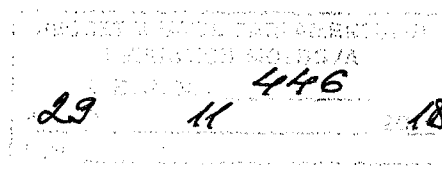
În calitate de organ responsabil pentru prezentarea statutului nominalizat în Parlament se desemnează Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

Cu stimă,

Igor DODON

Anexe:

1. Copia demersului Guvernului – ~~una~~ filă.
2. Hotărârea Guvernului nr. 1177 din 28 noiembrie 2018 – 2 file.
3. Proiectul de lege – 2 file.
4. Copia statutului sus-menționat – 42 file.
5. Argumentarea necesității aderării – 5 file.
6. Avizele autorităților de resort – 10 file.
7. Tabelul de sinteză – 3 file.

**Domnului Andrian CANDU,
Președintele Parlamentului**

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 22-07-9686

Chișinău

28 11. 18

Aparatul Președintelui Republicii Moldova

În temeiul art.86 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova și art.14 alin.(2) din Legea nr.595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, remitem spre examinare, în mod prioritar, proiectul de lege pentru aderarea Republicii Moldova la Statutul Centrului Internațional de Inginerie Genetică și Biotehnologie, adoptat la 13 septembrie 1983.

Responsabil de prezentare în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege (2 file);
2. Proiectul de lege (2 file);
3. Copia de pe textul tratatului internațional;
4. Nota informativă la proiectul de lege (6 file);
5. Avizele autorităților (7 file);
6. Tabelul divergențelor (3 file).

Secretar general adjunct al Guvernului

Roman CAZAN

Ex. M. Botea
Tel. 250-227

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

Fax:
+ 373 22 242696

APARATUL PREȘEDINTELUI REPUBLICII MOLDOVA Nr.2		
Nr.	223	
Data	28	11 2018

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr.1177

din 28 noiembrie 2018

Chișinău

Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru aderarea Republicii Moldova la Statutul Centrului Internațional de Inginerie Genetică și Biotehnologie, adoptat la 13 septembrie 1983

În temeiul art. 14 alin. (2) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 24-26, art. 137), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Președintelui Republicii Moldova spre examinare proiectul de lege pentru aderarea Republicii Moldova la Statutul Centrului Internațional de Inginerie Genetică și Biotehnologie, adoptat la 13 septembrie 1983.

Prim-ministru

PAVEL FILIP

Contrasemnează:

Ministrul sănătății,
muncii și protecției sociale

Silvia Radu

Ministrul finanțelor

Octavian Armașu

Ministrul afacerilor externe
și integrării europene

Tudor Ulianovschi

*Proiect***PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA****LEGE****pentru aderarea Republicii Moldova la Statutul Centrului
Internațional de Inginerie Genetică și Biotehnologie**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Republica Moldova aderă la Statutul Centrului Internațional de Inginerie Genetică și Biotehnologie, adoptat la 13 septembrie 1983.

Art. 2. – Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor Statutului menționat.

Art. 3. – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va pregăti și va remite depozitarului instrumentul de aderare.

Președintele Parlamentului

**Argumentarea oportunității de aderare a Republicii Moldova la statutul
Centrului Internațional de Inginerie Genetică și Biotehnologie,
adoptat la Madrid la 13 septembrie 1983**

A. Descrierea tratatului

Centrul este o organizație interguvernamentală autonomă, care face parte din sistemul Națiunilor Unite și are centre în Trieste, Italia, New Delhi, India și Cape Town, Africa de Sud. Centrul desfășoară activități de cercetare avansate și formare în biologie moleculară și biotehnologie.

Statutul CIIGB a fost semnat la 13 septembrie 1983, la Madrid și cuprinde 23 de articole, care descriu obiectivele, funcțiile, membrii, organele Centrului, centrele și rețelele afiliate, aspecte financiare, evaluare și audit, statutul juridic, privilegiile și imunități, publicații și drepturi de proprietate intelectuală, relațiile cu alte organizații, amendamentele, procedura de retragere și lichidarea.

Nivelul tratatului: interstatat

Proiectul prevede aderarea Republicii Moldova la Statutul Centrului Internațional de Inginerie Genetică și Biotehnologie, în vederea utilizării potențialului ingineriei genetice și al biotehnologiilor pentru a contribui la rezolvarea problemelor imperioase în domeniul dezvoltării, în special în țările în curs de dezvoltare.

Apartenența la CIIGB are ca rezultat parteneriatul pentru promovarea științei învățare și inovare într-o platformă tehnologică și educațională unică pentru avansarea spre realizarea Agendei ONU 2030, în special a Obiectivului de Dezvoltare Durabilă 9 - Industrie, inovare și infrastructură. Totodată, devenind membru poți beneficia de programele sale emblematice extramurale: burse, granturi de cercetare, întâlniri și cursuri.

B. Analiza de impact

1. Informații generale

Progresele în cercetările biomedicale au un impact major asupra prevenirii, diagnosticării precoce, tratamentului adecvat al maladiilor, și, prin urmare, reducerii poverii maladiilor asupra societății. În cadrul elaborării strategiilor RIS3 (*Research and Innovation Smart Specialization Strategy*) de țară, domeniul de aplicare a biotehnologiilor în medicină și, în general, în economie devine unul prioritar pentru țările Uniunii Europene.

La momentul actual, avantajele menționate sunt ratate de Republica Moldova din motivul cooperării foarte limitate în domeniul vizat cu centrele de excelență de nivel mondial, precum CIIGB. Mai mult, candidatura Republicii Moldova în calitate de țară membră la CIIGB a fost aprobată de Bordul Guvernatorilor organizației încă în 2008, însă pentru a finaliza procedura, Guvernul RM trebuie să depună la Secretariatul General al Organizației Națiunilor Unite din New York instrumentul de aderare la Statutul CIIGB, prin care potențialul membru acceptă prevederile acestuia.

2. Aspectul politic

Centrul Internațional de Inginerie Genetică și Biotehnologii (CIIGB), organizat sub egida ONU este considerat drept unul de excelență în domeniul vizat.

Aplicarea biotehnologiilor în medicină, cercetare și industria farmaceutică a devenit parte indispensabilă a strategiilor de creștere economică sustenabilă în mai multe țări ale UE. Totodată, Centrul joacă un rol important în aspectele legate de biosecuritate și în utilizarea durabilă din punct de vedere ecologic a biotehnologiei.

Aspectul tehnologic

Aderarea Republicii Moldova la Statutul CIIGB va avantaja Republica Moldova prin transferul facilitat de tehnologii și expertiză în domeniul ingineriei genetice și biotehnologiilor, ce va contribui la dezvoltarea cercetărilor în domeniul biotehnologiilor medicale și a celor agricole din țara noastră, dezvoltării industriei farmaceutice autohtone, exportului și asigurării pieței interne cu substanțe farmaceutice.

Facilitarea disponibilității de produse bioterapeutice de înaltă calitate la cel mai accesibil preț prin creșterea capacităților tehnologice ale industriei farmaceutice din țara membră respectivă, prin transferul tehnologiilor pentru producția și controlul calității produselor biosimilare este obiectivul statutar al CIIGB. Companiile țărilor membre, care au beneficiat de activitățile de transfer de tehnologii, produc biosimilare și concurează cu succes pe arena internațională. Prezența sediului central din Trieste (Italia) și a filialelor în New Delhi (India) și Cape Town (Africa de Sud) oferă accesul la un segment considerabil din piața internațională.

Laboratoarele CIIGB au o experiență îndelungată în producerea de seturi ieftine de diagnosticare a bolilor infecțioase (în special HIV, hepatita B și C și dengue) și, netransmisibile (boala celiacă). Peste 20 din aceste kituri sunt, în prezent, pe piață în 40 de țări și sunt utilizate de Organizația Mondială a Sănătății.

Atât echipele din Trieste, cât și cele din New Delhi lucrează în mod activ la generarea de vaccinuri inovatoare împotriva bolilor infecțioase.

Toate aceste soluții sunt disponibile gratuit țărilor membre și pot contribui la dezvoltarea a noi linii de producere, crearea a noi locuri de muncă cu valoare adăugată înaltă și asigurarea securității economice a țării.

3. Aspectul economico-social

Un alt avantaj este pregătirea și instruirea cadrelor în domeniul biotehnologiilor și ingineriei genetice. Programul de burse al CIIGB oferă burse de scurtă și lungă durată – un apel anual pentru doctoranzi oferind suport financiar pentru 3 ani și 2 apeluri pentru post doctoranzi oferind suport financiar pentru 2 ani. De asemenea, sunt lansate anual 4 apeluri pentru burse cu o durată de 1-12 luni. Numărul de interni care pot activa în laboratoarele CIIGB nu este limitat. De asemenea, granturile presupun și faza de reîntoarcere în țara de origine. Anual CIIGB organizează peste 20 de evenimente științifice și cursuri de formare la care sunt invitați reprezentanții țărilor membre. Totodată, reprezentanții țărilor membre participă la evenimente și formări sponsorizate sau co-organizate de către Centru de comun cu alți parteneri internaționali. Pentru Republica Moldova, care nu dispune de o masă critică de specialiști în aceste domenii, dar și de o infrastructură insuficient dezvoltată, formarea cadrelor în astfel de centre internaționale (cu burse ce presupun după finalizare reîntoarcerea obligatorie în țară) reprezintă o șansă de preluare a practicilor avansate în domeniul biotehnologiei și geneticii.

Un alt beneficiu important constă în stimularea cercetărilor și crearea capacităților naționale. CIIGB acordă anual circa 20 de granturi de colaborare, în bază competitivă și respectând distribuția geografică. Entitățile din țara noastră vor putea participa în cadrul acestor proiecte, cooptând expertiza acestor echipe internaționale pentru soluționarea provocărilor naționale.

În afară de aceasta, CIIGB oferă statelor membre oportunitatea creării Centrelor Regionale de Cercetare, pentru a contribui la consolidarea competențelor de cercetare și a cunoștințelor comunității științifice locale, prin efectuarea cercetărilor la cel mai înalt nivel internațional, sporirea cooperării internaționale și facilitarea recrutării cercetătorilor la nivel internațional, oferirea platformelor pentru educație și instruire la cele mai înalte standarde internaționale și promovarea transferului de tehnologie în industria locală în sfera biotehnologiilor prin crearea de start-up-uri. Crearea unui astfel de Centru în cadrul instituțiilor universitare naționale, va avea un impact considerabil asupra bazei științifico-practice ale acestora, cadrele didactice și studenții fiind antrenați în activități de

cercetare la nivel internațional. Totodată, afilierea la CIIGB va facilita accesarea fondurilor europene pentru cercetare în medicină și biotehnologii (Programele cadru Orizont 2020 și altele), precum și participarea Republicii Moldova la Programul de acțiune al Uniunii Europene în domeniul sănătății.

Prin urmare, instituțiile de cercetare naționale în domeniul biotehnologiilor și cercetărilor molecular-genetice (publice sau private) vor beneficia de avantajele aderării la acest Centru internațional.

Cercetătorii și experții din statele membre pot accesa laboratoarele și echipamentele CIIGB, precum și beneficia de sprijinul specialiștilor de înaltă calificare și a personalului internațional. În funcție de proiectul de cercetare, aceștia pot merge să efectueze experimente specifice sau să lucreze pentru perioade scurte de timp în laboratoarele centrului *gratuit sau la rate preferențiale*. Experții CIIGB se pot deplasa și în statele membre, pentru a oferi instruire specializată și expertiză practică, inclusiv prin dezvoltarea și adaptarea protocoalelor și proceselor utilizate la cerințele specifice ale țărilor respective.

De menționat că majoritatea din acestea nu sunt disponibile în Republica Moldova.

Servicii adiționale prestate:

- bioremedierea (asistență pentru proiecte specifice, inclusiv dezvoltarea protocolului);
- screening de mare viteză;
- sortarea celulelor (asistență și instruire în utilizarea FACS și sortarea celulelor);
- asistență bioinformatică;
- analize proteomice;
- microscopie (asistență și instruire în utilizarea unei game de tehnici de microscopie și pregătirea probelor);
- sinteza peptidelor;
- rmn (asistență cu privire la toate aspectele proiectelor structurale);
- biosecuritate (asistență în identificare, reglementare, gestionarea și monitorizarea produselor modificate genetic);
- biosimilare (procese de producție și dezvoltare);
- biofertilizatoare i (identificarea organismelor adecvate)
- biofertilizatoare ii (dezvoltare de tulpini și studii pe teren);
- advocacy pentru autoritățile de reglementare și factorii de decizie;
- consultanță științifică și editorială privind publicații și granturile.

4. Aspectul financiar

Aderarea la CIIGB presupune o cotizație anuală, calculată în baza PIB, care constituie, conform datelor consultate cu reprezentanții Centrului, cca 6 mii de euro. Această sumă este net inferioară costului beneficiilor obținute ca urmare a aderării Republicii Moldova la CIIGB (bursele de doctorat, evenimente științifice sponsorizate, transferul de biotehnologii, dezvoltarea sectorului farmaceutic autohton, etc.). Planificarea alocațiilor bugetare va fi efectuată după finalizarea procedurilor de aderare ale Republicii Moldova la Statutul Centrului (cotizația de membru fiind achitată din bugetul de stat), precum și vor fi propuse completări la Hotărârea Guvernului nr.454/2008.

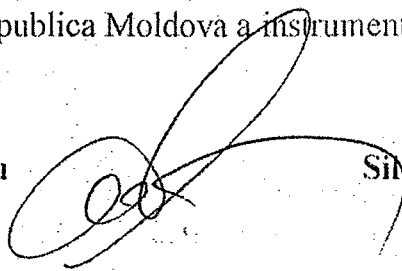
C. Analiza oportunității ratificării/acceptării/aprobării/aderării

Facilitarea accesului la infrastructura de cercetare-inovare existentă la Centrului Internațional de Inginerie Genetică și Biotehnologii (CIIGB), precum și dezvoltarea sectorului biotehnologic în economia Republicii Moldova, utilizând transferul de tehnologii respective în economia țării, vor crea condiții pentru creșterea mai rapidă a potențialului economic național și va avantaja țara la nivel regional, atribuindu-i poziția de lider în domeniu. De asemenea, beneficiile obținute în urma obținerii calității de membru pot avea un impact considerabil asupra dezvoltării industriei farmaceutice autohtone și asigurării pieței interne cu substanțe farmaceutice actualmente importate.

În contextul celor menționate și considerând multitudinea de avantaje care pot fi obținute în urma aderării Republicii Moldova ca membru al Centrului Internațional pentru Inginerie Genetică și Biotehnologie înzăm că aplicarea biotehnologiilor în medicină și industria farmaceutică vor deveni și în Republica Moldova partea indispensabilă a strategiilor de creștere economică sustenabilă.

Conform prevederilor Statutului, acesta va intra în vigoare în ziua a 30-a după depozitarea de către Republica Moldova a instrumentului său de aderare.

Ministru

Silvia RADU